Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 172. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ВТОРОК, 26-го ЛИПНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 172. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, JULY 26, 1921. THREE CENTS

АМЕРИКА ГОТОВА ПОМАГАТИ ГОЛОДУЮЧІЙ СОВЄТСЬКІЙ РОСІЇ

ГУВЕР ІМЕНЕМ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗАЯВЛЯЄ ГОТОВІСТЬ ПОМАГАТИ.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — Герберт Гувер, як голова Американської Запомогової Адміністрації, вислав до московського письменника Максима Ґоркого відповідь на його заклик до Америки помагати голодуючим в совєтській Росії.

В своїй телеґрамі Гувер каже:

„Я прочитав з великим співчуттєм ваш заклик до Американців, в котрім ви просите їх помогти голодуючим і хорим людям Росії, а особливо дітям. Для цілого американського народа першим услівєм, яке мусить бути сповнене, заки ми дамо якунебудь поміч, мусить бути безпроволочне випущенне на волю всіх Американців, що тепер сидять в тюрмах в Росії. Як що сей крок буде зроблений, тоді Американська Запомогова Адміністрація, чисто добровільне товариство і зовсім неурядова орґанізація, на котрої чолі стою я як предсідатель, разом з инчими подібними запомоговими американськими орґанізаціями, при помочі жертволюбимости американського народа, найдемо фонди, якими можна зараз починати ратувати дітий і хорих. Ся орґанізація протягом минувшого року не раз і не два зазначила свою охоту і готовість починати таку службу, не маючи рішучо на оці ніякої цілі, політичної, суспільної або релігійної. Однак з відомих адміністраційних причин вона мусить домагатися сповнення певних умов. О скілько сі умови будуть сповнені, ми готові починати се діло.

„Ми нині піклуємося півчвертя міліоном дітий в десятьох ріжних державах і ми готові достарчити потрібної скількости одіння, їди і медикаментів для одного міліона російських дітий в тій хвилі, як лише орґанізація буде наладжена. Ми заведемо в Росії таку саму орґанізацію, як ми завели по 23 европейських краях, де ми маємо під своєю опікою понад вісім міліонів дітий.

„Умови, які совєтські московські власти мусять сповнити, є слідуючі: Вони мусять донести нашій запомоговій орґанізації в Ризі: (а) що вони потребують помочи; (б) що американські репрезентанти Американської Запомогової Адміністрації дістануть повну свободу приїздити, відїздити і переїздити через Росію; (г) що сі члени дістануть дозвіл орґанізувати потрібні комітети місцеві і дістануть поміч від місцевих людий, при чім місцеві власти не будуть мішатися; (д) що вони дістануть вільний перевіз спроваджених товарів, з тим що сі товари будуть мати першеньство на перевіз, що власти визначуть для них потрібні будинки та дадуть їм обстанову і опал даром; (е) що кромі спроваджуваної їди, убрання і медицини діти і хорі будуть діставати такі самі порції з місцевих припасів, як дістає решта населення; (ж) що в роботу Запомогової Адміністрації уряд не буде мішатися і що всі члени будуть вільні від такої контролі.

„Зі своєї сторони Запомогова Адміністрація готова, як се звичайно буває в таких случаях, поробити свобідні та щирі зусилля, по перше, щоби мати достаточну скількість припасів та розділить їх межи дітий та хорих без ріжниці на національність, віру або суспільне становище; по друге, щоб її репрезентанти та помічники в Росії поздержались від всякої політичної акції.

„Я хочу ще зазначити, що всі ті умови не є надзвичайні, але зовсім рівнозвучні з тими умовами, які ми ставимо другим і які радо приняли уряди тих 23 держав, в котрих наша орґанізація працювала і працює."

ФАРМЕРІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНИЖЕННЯ ЗЕЛІЗНИЧОЇ ТАРИФИ.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — Американ Фармер Бюро Федерейшен, котре має представляти коло міліона і чверть американських фармерів, виготовило меморіял, в котрім проситься о зниженнє зелізничої тарифи, а котрий має бути предложений президентови Гардинґови, сенаторам і конґреснемам.

Меморіял виказує, що в цілім світі по скінченню війни знижувано зелізничі оплати, а ляше в одних Злучених Державах їх піднесено. Ціни впали на кождий товар, а одним зелізницям американський народ платить понад півтора міліярда долярів річно більше, як платив передтим. Такий стан перевозу грозить поважною небезпекою для всего бизнесу, а передовсім для рільничих інтересів краю.

ПЕЛЯҐРА ШИРИТЬСЯ В ЗАСТРАШАЮЧИЙ СПОСІБ В БАВОВНЯНІМ ПОЯСІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШІНҐТОН, 24. липня. — Як подає до публичного відома Уряд Публичного Здоровля (Паблик Гелт Сервіс), в полудневих стейтах так званого бавовняного пояса шириться в застрашаючий спосіб пеляґра, одна з найстрашнійших хоріб, знаних чоловікови.

Після обчислення сего уряду, причиною поширення сеї хороби являється голодованне та недоїданне, яке є випливом недороду в стейтах управляючих бавовну. Уряд припускає, що сего року заслабне на сю хоробу коло 100.000 людий, з чого умре на неї коло 10 процент (то є коло 10.000 душ), а ще більше на слідуючий рік. Хороба шириться найбільше серед фармерів, які арендують землю від других.

Уряд Здоровля віднесеться до конґресу з сею справою і буде домагатися ухвалення гроша на поборюванне хороби.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ 45 МІЛІОНІВ РОБІТНИКІВ.

45 міліонів людности Злучених Держав є занятими при ріжнородній роботі. Числа працюючого населеня 1910 р. виносили 38,167,000, але обчисляють, що від тоді до тепер числа зросли до 45 міліонів і діляться на три ґрупи: одна трета зі згаданого числа се робітники заняті в промислі, одна трета в рільництві, а решта се ремісники, фаховці і візники та инші робітники.

ВІДБУДОВА ГАЛИЧИНИ.

ВАРШАВА, 25. липня. — Міністер публичної праці сказав сегодня перед варшавським соймом, що доси відбудовано вже 80 процент галицьких сіл, нищених війною.

ВІД СПЕКИ ГИНЕ РИБА.

ШЕРБРУК, Квебек. — В ріці Маґоґ гине риба. Сотки неживої риби вода викинула на беріг. Риболовці кажуть, що риба є заражена і повна хробів.

Минувшого тижня онтерійські часописі подавали вістку, що в лейк Мішіґен вигибає риба від спеки.

НЕ ХОЧЕ БІЛЬШЕ ЖЕНИТИСЯ.

Перед судом станув 9- літний старець Й. Розе, домагаючися розводу з своєю третою жінкою.

Старець критикував гірко ціле теперішнє жіноцтво, кажучи, що жінки чимраз стаються гірші, про що він мав нагоду найліпше переконатися, бо був три рази жонатий.

Перша з жінок — казав старець—була досить добра. Друга була вже значно гірша, але ще таки з нею можна було жити. Але трета жінка була вже така недобра, що жити з нею неможливо. З жалем оповідав старець, що жінки не є вже більше тими давними любительками родинного життя і щастя, тому він більше ніякої з них знати не хоче. Очевидно старець переконав судію, бо сейчас дістав розвід.

БІЛЬШЕ ЦІНИЛА ПЕРСТІНЬ, ЯК ЖИТТЯ.

Боячись, що може стратити перстінь, вартости 1 тисяча долярів, який купила на сплати, а якого не була в силі сплачувати, 29 літна дівчина Ц. Мичель зажила отрую в такій скількости, що можнаби нею отруїти 10 людий. Лікарі не є певні, чи зможуть виратувати її життє.

Дівчина стратила роботу і не могла доповнювати рат за перстінь. Юбілерський склеп загрозив її арештованнем, колиб поважилася заставити перстінь в заставничім закладі, для здобуття гроший на сплачення довгу. Се впхнуло дівчину до розпучливого діла.

КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ.

„Курер Львовскі" повідомляє: Довідуємося, що в кремінецькому повіті прийшло до заворушень місцевого українського населення з приводу військової кольонізації майна манастиря Почаївської Лаври.

Для заспокоєння заворушень вислано 12 і 14 полк кавалерії.

ПОВСТАННЯ НА КУБАНЩИНІ.

„Голос Росії" подає, що в місті Темрюк на Кубані на дворі місцевої тюрми розстріляно коло 30 чоловік із зелених, яких пiймано у плавнях в районі станиці Голубінської. На другий день місцева міліція, яка в більшости складалась із червоних кубанських козаків, несподівано заарештувала увесь місцевий „совєт" і чека і всіх тут же зарубала шаблями. Негайно у місті повстала самоуправа і мешканці запропонували округжним станицям Петровській, Вишестеблеєвській і Охтанізовській пристати до повстання.

В станці Вишестеблеєвській посланці були повішені на дворі станичного правління. В той же день по наказу большевицької влади 2 піхотних полки доставлено із Тамані на автомобіллях до Тимрюка і повстання кріваво подавлено. Всі повстанці, яким не удалося втікти і більша частина міських мешканців разом із повставшою мійською самоуправою, були розстріляні начальником карательного загону без всякого суду і слідства.

ШАЛЕНЕ БЕЗРОБІТТЄ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Капітан Ілтон, ґенеральний адютант „воєнних ветеранів" скликав всіх стейтових комендантів, щоби співділали з державною орґанізацією, в цілі вишукуваня праці для бувших жовнірів американської армії. Він заявив, що в самім Ню Йорку є понад сто тисяч бувших жовнірів без праці.

ЖАДАННЯ ЛИТОВЦІВ.

Виходяча в Ковні, в російськім язиці, урядова литовська ґазета „Вольная Литва" пропаґує ідею Великої Литви.

Литва — пише ся ґазета, не вдоволиться корисним вирішенем самої справи Виленської землі. До Литви мусять бути крім Вильни, прилучені: Гробно, Волквоиск, Слонін, Біловіж, а в першій мірі промисловий центр Білосток.

ДЕПОРТАЦІЯ 400 ЯПОНЦІВ З КАЛІФОРНІЇ.

ТОРЛАН, (каліфорнія), 25. липня. — Депортовано звідси 400 Японців, що були заняті при збираню мельонів. Депортація відбулася під надзором 150 членів спеціяльного комітету.

Депортація була з причинена безробіттєм, в хвилі розпочатя збираня мельонів, коли сотки місцевих білих робітників були без праці. Японці згодилися працювати за низшу платню, як є установлена робітничою юнією.

ПОВСТАННЯ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Одеський „Більшевик", который подібно як і инші одеські большевицькі газети друкується на чайних бандеролях, в ч. 24. травня впевнює, що як в Одещині, так і в сусідних землях повстання зменшуються, за винятком одної Київщини, де ще боротьби з повстанцями не покінчено. На зменшення повстань вплинула головно проголошена амнестія.

Тасама ґазета подає, що в домі священика с. Андріївки Бородинського району відкрито штаб отамана Мордалевича. Заарештовано священика, його дочку і місцевого дяка — значкового (адютанта) Мордалевича.

В районі станції Уманської (біля Краснодару, Кубанщина) остаточно розбито ґрупи повстанців, яка працювала там довший час.

Одеські „Вісти" з дня 24. травня друкують наказ начальника большевицької міліції одеського району, в котрім між иншим читаємо: „Одинокою перепоною совітського будівництва на Україні, являються і досі українські повстання. Всюди вороги народу (?) повстанці, нарушають спокійну працю... Робітничо-селянська міліція понесла в боротьбі з повстанцями багато жертв. Боротьба ще не скінчена, повстання не викорінені". Для успішної боротьби, з повстанцями наказується в першу чергу почистити саму міліцію і формувати на зразок військових частин.

НА БОРОТЬБУ З ПОВСТАНЦЯМИ

В середині червня до Київа прибули Раковський і Фрунзе. На зборах відповідальних робітників вони заявили, що нема ніякої спроможности боротися з повстанцями, а особливо тому, що вони деморалізують совітську армію. За останній тиждень, сказав Фрунзе, на Україні на бік повстанців перейшло 30 тисяч червоноармійців, тому більше ні одного відділу на боротьбу з повстанцями не дадуть. Місцеві власти повинні самі давати собі раду з повстанцями і купити симпатії людности ціною колосальних уступок, наприклад даючи волю кооперації, потураючи „націоналістичним забаганкам" Українців, то що. Тим часом коло Харкова формується з Башкірів 100 тисяч кінноти, котра потоптом пройде повстанські райони і відібе мужикам охоту допомагати повстанцям.

———o———

З Будапешту доносять, що угорські Жиди масами вихрещуються і женяться з християнками. В протягу останніх шість місяців мало вихреститися 10.000 угорських Жидів.

УГОДА МІЖ АНҐЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ В ШЛЕСЬКІЙ КВЕСТІЇ.

ПАРИЖ, 24. липня. — Ріжниця гадок, яка в послідних часах дуже остро виявлялася між Францією і Анґлією, дотично справ Горішного Шлеска, вже вирівнана уступками з обоїх сторін. Франція годиться, щоби Найвисша Рада відбула свою конференцію в шлеській справі в першім тижни місяця серпня і резиґнує від попередного жадання, щоби конференція оперла свої наради на опінії експертів в шлеській справі, а Анґлія зі свого боку зажадає від німецького правительства ґарантії безпечного переїзду для французького війска, яке в силі 12 тисяч людий виберається в дорогу на Шлеск через Німеччину.

ВСІ РОСІЙСЬКІ ПАРТІЇ ПІДНЯЛИСЬ ДО СПІЛЬНОЇ РАТУНКОЇ АКЦІЇ

РИҐА, 23. липня. — Тутешнє большевицьке пресове бюро доносить, що всі протибольшевицькі елементи Росії спільно з большевиками взялись за ратункову акцію. Дня 20-го липня відбулося в совєтськім міністеріяльнім будинку в Москві засіданне, на якім були учасниками: Н. Кишкин, совєтський міністер, С. Прокопович, бувший голова департаменту торговлі; що разом засідали в кабінеті Керенського, Н. Кутлер, бувший царський міністер, Т. Ґоловін, бувший президент другої Думи, Олександра Толстой, Максим Ґоркий та совєтські міністри: Каменев, Красін, Луначарський, і Літвінов. Обі сторони признали, що голодова квестія важнійша ніж політичні ріжниці.

Совєтський міністер Красін доказував, що конечною річю є виєднати поміч для Росії від Америки і Европи.

На чолі ратункової комісії станув М. Калінін, член совєтського центрального комітету.

Доносять з Риґи, що литовські і польські полонники, що мали бути означеними ґрупами відвезені до їх батьківщини, не ждуть вже на свою чергу, але на власну руку величними масами уходять з Москви в напрямі границі, гнані страшним маревом голоду і холери.

АМЕРИКА ХОЧЕ ПОМОЧИ РОСІЇ ПІД ДЕЯКИМИ УСЛІВЯМИ.

БЕРЛІН, 23. липня. — Буковинська Пресова Аґенція довідується зі Львова, що совєтське правительство в довірочній дорозі віднеслося до американського уряду з просьбою о уділенне помочі на велику скалю для голодуючого російського населення. Американський уряд відповів, що дасть поміч, коли з боку совєтів будуть сповнені слідуючі услівя: Безпроволочна демобілізація червоної армії; приверненне свободи, спеціяльно свободи преси; негайне скликанне народних установчих зборів, випущенне на волю всіх американських політичних вязнів.

В ціли дальших переговорів, совєтське правительство висилає до Лондону і Вашінґтону Максима Ґоркого. В Берліні сподіються Ґоркого кождої хвилі.

Німеччина приготовлюється до помочі Росії. Не могучи вислати поживи, Німеччина орґанізує для Росії лікарську поміч враз з всіми запасами лікарств і медичних приладів, потрібними до поборювання холери і инших епідемічних пошестий.

Ціла німецька публична опінія домагається від німецького правительства, щоби дати Росії негайно поміч в найширших розмірах, о скільки се лише можливо, так зі зглядів чисто людських, як також в інтересі скріплення німецько-російських взаємин.

Навіть німецькі консерватисти є за уділеннем помочі Росії; вони роблять лише застереженне, що мається ратувати від погибелі російський народ, а не большевію.

НЕДАЛЕКИЙ КОНЕЦЬ ГОРОЖАНСЬКОЇ БОРОТЬБИ В ІТАЛІЇ.

РИМ, 24. липня. — Побіда, яку італійське правительство віднесло в парляменті, коли йому уділено голос довіря більшостю 166 голосів, дає повну надію, що буде спинена боротьба, яка в деяких частях Італії ведеться з незвичайною завзятостю між фашістами (крайними націоналами) і комуністами.

Італійське правительство заповіло в парляменті, що підійметься за всяку ціну спинити громадянську боротьбу і завести в краю лад і безпеченство. У тім своїм намірі правительство знайшло поперте з боку подавляючої більшости Італійського парляменту.

В послідних днях 80 членів націоналістичної партії, згинули з руки італійських комуністів, серед уличної боротьби.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКОВ ПРИХОДИТЬ ДО ДАВНОГО ЗНАЧІННЯ В РОСІЇ.

РИҐА, 25. липня. — Монах Геліодор, бувший учитель Распутіна, а відтак його завзятий противник, появився знова на російськім церковнім ґрунті і оголошує, що його заміром є викликати зміни в православній російській церкві. В початках війни, Ґеліодор зірвавши з Распутіном, втік з Росії, однак повернув назад, коли настало правлінне большевиків.

Поворот Геліодора до Росії наступив майже рівночасно з оживленнем релігійного запалу в православній церкві. Се піднятте релігійного сентименту большевики старалися поборювати, тому спровадили Геліодора.

Однак започаткована большевиками на велику скалю боротьба проти православної церкви не дала бажаних успіхів.

Противно, впливи церкви з кождим днем в Росії очевидно зростають.

Кождої неділі і в свята церкви в Росії є переповнені. Навіть комуністи ходять на богослуження, внаслідок чого совети дали осторогу „щоби не давати злого приміру селянам". Московська Правда пише від імени партійних комуністичних лідерів таке:

Кождий член партії повинен розуміти і се зрозумінне повинен ствердити власним поступованнем, що научний комунізм не може мати нічо спільного з релігією".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА.
Three cents the copy.	Поодиноке число три центи.
One year .... $ 7.00	На рік .... $ 7.00
Six months .... $ 3.75	На пів року .... $ 3.75
Three months .... $ 2.00	На три місяці .... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.	В Джерзи Сіті і загряницею.
One year $10.00	На рік $10.00
Six months .... $ 5.00	На пів року .... $ 5.00
Three months .... $ 2.75	На три місяці .... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАРОД СОБІ.

Лише нарід може виратувати себе.

Жадні зусилля одиниць, або поодиноких груп або партій не вдіють нічого, як за ними не стане весь загал, цілий нарід.

Події з минувшини аж надто ясно показують, що всякі пориви одиниць або поодиноких груп людий пійшли намарне, як за ними не двигнулись маси народні.

В недавній світовій війні Німеччина була зломила Бельгію, Сербію, Чорногору. Але що за своїми краями став був увесь нарід бельгійський і сербський; перед наїзником не угнувся, — ті краї вийшли вкінці кінців побідно.

Велика Британія гнула і нагинала маленьку Ірляндію сім соток літ, але що в обороні її волі стояв і стоїть увесь ірляндський нарід, — нині Велика Британія простягає йому братерську руку до помирення.

* * *

Такусаму недолю перебуває вже довгі віки, а по світовій війні вже третій рік Галицька Україна, яка рівно з другими народами освободилась була з ляцько-австрійського ярма, а яке потім відновлена паршива варшавська Польща знова розбоєм на неї наложила.

Се тяжке ярмо ляцьких опришків важно гніте гірко скривджений і зруйнований нарід Галицької України. Однак він, той прибитий надлюдськими терпіннями народ, не угнувся, не подався, не піддався, але гордо держиться, всіми силами опираючись варшавській наїзниці.

Правительство Галицької України як бувало з іншими краями, нападеними ворогами, є на чужині, відки боронить перед світом найсвятійше право свободи того народу, котрий його вибрав і поручив йому вести державну керму.

Вже третій рік воно поза Галичиною, прогнане з рідного краю наїздом ворога-Ляха. Весь той час воно чесно і достойно боронить рідний край. Ніколи не уступило перед ворогом ані на волос.

Тимчасовим осідком галицького правительства є Відень. Має воно свої представництва у всіх більших державах і своє військо в Чехословаччині.

* * *

Одначе в третьому році поза межами рідного краю галицьке правительство осталось без жадних фінансових засобів.

Се грозить конечним звиненням його діяльности.

Галичина, хотяй однодушно стоїть за своїм правним і законним урядом Петрушевича, не може дати йому матеріяльної помочі, бо вона сама її дуже а дуже потребує.

В такім випадку через грошеву недостачу могло би статись таке нещастє, якого Галицькій Україні хотять Ляхи, іменно, що вона не мала би перед світом свого правного і законного правительства, а тільки правительство наїзника, правительство польське.

* * *

Від сього нещастя, як сказано, не може виратуватись самий нарід Галицької України.

Але в тім нещастю є щастє, що часть того народу є на еміґрації в Америці і та часть хвилево може виручити свій нападений старий край, даючи його правительству таку поміч, якої той край в нинішню хвилю не може дати.

* * *

В українських ґазетах в Америці оголошує правительство Петрушевича державну позичку серед Українців. Отже тепер ми всі маємо нагоду не криком але ділом показати, чи ми є за свободою свого краю, чи за польською наїзницею.

Хто є за свободою свого краю, той купить бонд і дасть позичку правительству Галицької України, а тимсамим покаже і Галицькій Україні і цілому світови, що є ще у світі сила, яка стоїть в обороні свободи Галицької України і не дасть її жадним злочинцям зтоптати.

Хто-ж є за польською наїзницею, той не купить бонда і буде проти позички агітувати. Тим він поможе Польщі і польському злочинови над нашим краєм.

Але ми віримо, що таких Яцкових і Демянчуків в Америці не буде більше як в Галичині.

Американські Українці вміють цінити свободу і певно хотять її і для свого краю, а розуміючи велику правду, що лише нарід може себе виратувати, всі як один стануть лавою і підіпруть щиро українську державну позичку, так як сього по нас старий край сподівається.

Воля, слава, сила
Відмірюються мірою борби:
Лиш в кого праця потом скрань зросила,
На верх той вибється із темної юрби.

Та праці сеї, мамо, в нас так мало!
Лежить облогом лан широкий твій.
А кілько нас всю силу впрацювало,
Щоб жить без дяки, в каторзі чужій!

Іван Франко.

ДИПЛОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) НАРОДНОЇ РЕСПУБЛИКИ В АМЕРИЦІ.

II фін.-торг. Відділ. Ч. 5 — 21.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ!

На основі рішення Президента Галицької Української Національної Ради з дня 21. червня 1921 р. ч. 368 през. Д. розписано на Америку в ціли здобуття і закріплення незалежности Галицької Держави ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, якої перший випуск виносить СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

Переведення цеї позички поручено ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНІЙ МІСІЇ, яка входить в склад нашого Дипломатичного Представництва в Вашінгтоні та урядує тамже як: Відділ II.

Хто хоче підписати Позичку Національної Оборони нехай перешле відповідну квоту через почтовий „моний ордер", або „Експрес моний ордер" або в „Реджістер леттер" до фінансово-торговельного Відділу на адресу: DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2-nd. Dept.) 1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C. та подасть своє імя та точну адресу. По одержанню готівни перешлеться йому сейчас ТИМЧАСОВИЙ ДОВЖНИЙ ЗАПИС.

Ті що належать до яких небудь українських товариств можуть підписувати позичку через свої товариства. Імена уповажнених до цего товариства будуть оголошені в тутешних українських часописах. Членів „Українського Народного Союза" в Джерзи Сити, Н. Дж., „Провидіння" в Філядельфії, Па., „Українського Робітничого Союза" в Скрентоні, Па., Укр. Кат. Дієцезії та „Згоди Братців" в Олифанті, Па., просимо підписувати позичку через свої Відділи, бо таке порозуміння зайшло між нами а центральними Управами цих організацій. Поодинокі відділи тих організацій одержуть від Центральних Управ потрібні до збирання Позички пояснення та готові друковані листи, які по виповненню належить переслати враз з готівкою до фінансово-торговельного відділу, повідомляючи про це рівночасно Управу Центральної Організації. В тім повідомленню належить подати, хто з членів Відділу та на яку суму підписав Позичку Національної Оборони.

Звертаємо увагу, що тільки ті організації зглядно їх Відділи та ті приватні особи будуть уповажнені до збирання складок на Позичку Національної Оборони, як одержать на це від нас відповідне уповноваження та яких імена подамо до загального відома.

Хто буде в Вашінгтоні може підписати позичку в фінансово-торговельнім відділі, де по зложенню готівки видасться йому сейчас тимчасовий довжний запис.

При родинних торжествах, товариських сходинах, забавах, прогульках і т. п. просимо уповноважених до збірки Позички Національної Оборони збирати крім підписів ще й дрібні добровільні датки, за які видасться тимчасові довжні записи на імя та в користь цеї організації, якої уповноваженний переводив цю збірку.

За всіма інформаціями та порадами належить звертатися до фін.-торг. Відділу нашого Дипломатичного Представництва в Вашінгтоні.

В Вашінгтоні, дня 21. липня 1921 р.

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:
ДР. Р. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, ДР. Л. МИШУГА,

ЩО ЖДАЛО БИ ГАЛИЧИНУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ?

(З книжки Михайла Лозинського: За Державну Незалежність Галичини).

Відповідь на се питання випливає з історичного відношення Польщі до Галичини.

Від початків історії Польща змагала до опанування Галичини. А що якийсь край можна опанувати тільки тоді, коли знищиться в нім елементи, які є носителями ідеї його державної незалежности, то Польща, завоювавши Галичину, старалася всіми способами винищити в ній ті українські елементи, які були носителями української державної думки.

В теперішних демократичних часах носителями державної думки являються народні маси, отже ціла нація.

Тому, коли-б Галичина осталась під Польщею чи на основі мандату, чи на основі прилучення її до Польщі, — Польща буде старатися винищити в ній все українське населення.

Коли Поляки під Австрією находили способи продовжати супроти українського народу Галичини ту політику винищування, яку вела давна польська держава; коли сучасна Польща занявши Галичину з припорученням Найвищої Ради, всупереч всім поняттям міжнародного права брутально топче права українського народу і всіми способами, якими розпоряджує державна власть, винищує його, — то можна собі уявити, як виглядав би режім винищування українського народу в Галичині, коли-б вона опинилася в якій небудь формі під Польщею.

Політика давної Польщі супроти Галичини, політика Поляків супроти українського народу в Галичині під Австрією та вкінці передовсім теперішний польський окупаційний режім в Галичині ясно вказують способи, якими Польща, дставши Галичину старалася би осягнути свою ціль; винищення українського населення і спольщення сього історичного українського краю.

Така доля жде Галичину на випадок прилучення її до Польщі, незалежно від форми, в якій се наступило би, і від прав, які Польща була би примушена державами антанти заручити українському народови.

Коли Поляки під Австрією знаходили способи проломлювати основні закони австрійської конституції в користь свого панування над українським народом; коли Польща, як воєнний окупант Галичини, не маючи в ній правної власти, уживає вище описаних способів для винищення українського населення; — то що перешкодило би їй винищувати українське населення тоді, коли Галичина була би їй правно віддана! Всі запоруки були би безвартним „листом паперу", який Польща безцеремонно і брутально передерла би.

Тепер, коли Галичина не є частю Польщі, ніякий протест і апелі законного українського правительства Галичини до держав антанти не змогли ані на дрібку змякшити страшного польського окупаційного режіму.

А коли-б Галичина була віддана Польщі, голос винищуваного українського народу навіть не дійшов би до цивілізованого світа. Польща здавила би його у своїх границях тюрмою і шибеницею.

При сім треба взяти на увагу також соціяльні і економічні відносини, які тоді запанували би в Галичині. Звязана з такою фінансово зруйнованою державою, як Польща, — позбавлена всякої опіки, а навпаки визискувана Польщею, — руйнована національною боротьбою — Галичина стала би краєм найстрашнійшої нужди населення і вульканом грізних соціяльних рухів, одним словом, національним і соціяльним Балканом в середині Европи.

Очевидно, що з приналежністю до Польщі український нарід Галичини ніколи не погодився би і боронився би перед винищенням усіми способами.

Тепер український нарід терпеливо зносить польський окупаційний режім, сподіваючися, що наслідком акції леґального українського представництва Галичини перед державами антанти, Галичина швидко відзискає свободу і незалежність.

Та коли-б ся надія завела, і Галичина дісталася би під Польщу, український нарід не стерпить над собою польського ярма.

Коли польський гнет над українським народом під Австрією довів до того, що від української кулі згинув намісник Галичини граф Андрій Потоцький (1908), то можна собі уявити, до яких актів самооборони буде доведений український нарід під безпосереднім гнетом польської держави.

При тім треба мати на увазі, **що політичний уклад Східної Европи далеко ще нерішений.** Швидше чи пізнійше 40-міліоновий український нарід стане поважною політичною силою. До сеї політичної сили апелюватимуть галицькі Українці, винищувані Польщею. Що се значить, сього вчить історія національних рухів на Балкані, в Австро-Угорщині і в Росії.

Польща, анектуючи українські, білоруські і литовські землі, готовить не тільки собі долю Австро-Угорщини, але також Европі нову світову війну.

ЯК В ДАВНІЙ ПОЛЬЩІ.

Польські ксьондзи відбирають православні і греко-католицькі церкви і пересвячують на польські косцьоли.

(Від власного кореспондента).

На всіх українських землях, які загарбала і рижським договором „правно" закріпила за собою Польща, йде страшне винищування українського населення всіми способами.

Кольонізація української землі польськими селянами, особливо жовнірами й інвалідами польської армії, виховування українських дітий-сиріт по польських захоронках і школах у римо-католицькій вірі й польськім дусі; закладання польських шкіл, накидування українським і навіть українській православній церкві польської урядової мови; насильне забирання православних і греко-католицьких церков і пересвячування їх на польські косцьоли.

Про се останнє хочу нині написати докладнійше. Діється се дуже просто. Польська товпа, під проводом польських ксьондзів, дуже часто охоронювана жандармами, нападає на православну церков, розбиває двері, зневажає образи, ксьондз пересвячує церков на косцьол — і справа скінчена. А коли українське православне населення удається до польських властий, ті або нічого не відповідають або викручуються тим, що церковний будинок був потрібний на косцьол для місцевого польського населення, або, що його збудував колись польський магнат — і т. п.

Таких випадків по всій Холмщині, Підляшу й Волині — безліч. Нотує їх сама польська преса. Ось кілька примірів з найновійшого часу:

В селі Посадові Томашівського повіту на Холмщині поліціянти з Телятин і місцеві католики напали на православну церков, викололи Божій Матері очи, апостолам пообтинали руки й ноги, а Ісусови Христови відібрали ногу, проговорюючи: „Нех скаче до Росії!" Після сього церков пересвячено на косцьол.

В берестейськім повіті, в парохії Чернавчиці, в селі Вістичі, польська товпа під проводом трьох ксьондзів вдерлася до православної церкви, понищила ікони, винесла вівтар, виломила царські врата, а опісля один з ксьондзів пересвятив церков на косцьол і виголосив проповідь на тему „вічної побіди косцьола".

На Волині, в селі Загорові Володимирського повіту, третього дня православних Великодних свят пересвячено на косцьол старинний український православний монастир.

Оснувателями сього монастиря були українські православні маґнати. На однім з дзвонів зберігся такий напис: „Зъ ласки Божія я Олександро Юрьевичъ Загоровскій изъ женою своею Настасією лѣта 1492 придалисмо сей звонъ къ монастиру въ Заговоровѣ ку чти ку хвалѣ Пречистои Божои Матери".

Отже до сього монастира зіхали польські ксьондзи з довколичними католиками під охороною жандармів і пересвятили його на польський косцьол. Українське населення, яке з плачем окружило монастир, жандарми відганяли кольбами.

На скаргу православного духовенства прийшла від польських властий відповідь, що монастир був оснований польськими магнатами (се, як зазначено висше, неправда), що він є потрібний для довколичних католиків та що православне населення віднеслося прихильно до переміни монастиря на косцьол.

Католиків в 17 довколичних селах є всего 700 душ, а православних кільканайцять тисяч. І кільканацяти тисячам православних відбирається старинний монастир для 700 переважно зайшлих з Польщі католиків!

Про „прихильність" населення, яке жандарми частували кольбами, нічого й говорити.

Така доля постигає не тільки православні церкви. В Варшаві істнує з давніх давен при Медовій вулиці невеличка греко-католицька церков, уфундована на вічні часи для оо. Василіян. Отже сю церков відібрав від оо. Василіян арцибіскуп Теодорович, Вірменин, відомий як один з вшехпольських політичних провідників.

Як бачимо, в теперішній Польщі діються над українською церквою такі самі насильства, які ділялися в давній Польщі.

Гайдельберґ, 3. липня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

М. М.

ТВІЙ БАТЬКО!

Твій батько, мій сину, за Неньку Вкраїну
Як герой славний життє положив,
Хотяй він в могилі уже спочиває,
То ще й на сім світі в славі буде жив.
Батькова могила в степу широкому
Весною в квіточках пишаєсь вона.
А вітер до долу квіточки схиляє,
Щоб ішов з них запах в могилу до дна,
Щоб чули герої, ті, що в могилі,
Запаху тих цвітів, гарних весняних,
Що наш нарід нині всюди на Вкраїні
Чесно споминає славні діла їх,
Хотяй я осталась бідною вдовою,
А ти, мій синочку, крайний сирота.
Ще вернесь та хвиля, що женці з серпами
Ще раз повернуться на жниво святе,
Ззлунає вітер полями, степами
І вістку веселу він нам принесе:
Що женці готові відходять в дорогу,
Щоб скоро скінчити то жниво святе.
Уже ідуть женці з гострими серпами
І без відпочинку кождий з них іде.
А із уст їх пісня радісна, весела,
Як від дзвона голос вокола гуде.
А, тоді доростеш і ти, мій синочку,
І тебе пішлю я у женців ряди:
Тоді вважай сину, не сходи з дороги,
Лиш уступай в батька твойого сліди.
Спімни слова батька, серп у руках кріпко—
Держи го, мій сину, з рук не випускай,
Бо тоді загинеш десь під чужим тином,
Пропаде в неволи твій рідненький край.
І не пожалій сили в товаристві своїм,
Тілько жваво з ними берись до діла.
А я буду Бога за тебе благати,
Щоб була щаслива дорога твоя.
І за тебе, сину, Господь не забуде,
Щасливо повернеш домів по жнивах.
І весела пісня тоді ме лунати,
І тоді ми вільні станемо всі разом,
Що вже ся позбули давних, злих часів,
И тоді ме лунати по всій Україні
Вкраїнська розмова і веселий спів.

Ужгород, дня 12. мая 1921.

ДОПИСИ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Враження з української маніфестації дня 4. липня.

Здається мені, що спомини з українського походу дня 4. липня б. р. не затруться в серцях наших ніколи. Якій чудовий день був, коли на поклик старшин зі всіх товариств при участи Злученого Комітету Помочі України зібралося понад 2.000 Українців, аби відсвяткувати память американської независимости. Що такого того свята бажає собі 40-міліоновий український нарід, який бореться цілі віки за свою независимість.

Велика спека (93 степені) не застрашила в поході нікого. Всі як оден рушили в похід, а українські блакитні стяги фіґлювали з гордостю над головами нащадків колишних козаків. Всі як оден приготовані були мовби до якого бою, бо хотяй піт лився з чола, то всі ступали жваво вперед.

Які дивні чувства відчувало серце, коли в ряди ставали шістьдесятьлітні женщини та мущини зі своїми зморщеками на лици й утомленими ногами, та понад трилітні діти, що своїми дрібненькими ноженятами дріботали крок за кроком, аби сим причинитися до більшої слави українства. Українське співацьке товариство „Боян" в народних строях знаменувало докладно народність походу. Музики з трьох українських банд приґравали чудові українські й американські марші. Тримилевий похід до Віквагік Парку не змучив наших борців, хотяй горячка давалася добре в знаки.

Ішли всі — навіть ті, котрі задивлялися колись на Москву. Нині вони закачують свої рукави і причиняються до української справи. Честь Вам, Товариші! Се доказ народної злуки.

В поході не було кінця. Ішли ряди за рядами, полки за полками, мов козаки, а над головами маяли золотисто-блакитні прапори. Здавалося мені, що се козаки виступають в похід на Ляха-Татарина. Таблиці з написами вказували, чого ті полки домагаються. Ось перша таблиця: „One million Americans of Ukrainian descent ask America to help Ukrainian people in Europe to get their freedom". З боку: „By July 4. 1922, we hope to have the Independence of Ukraine". Друга таблиця в середині: „Four million Ukrainians of Eastern Galicia enslaved by Polish Juntas, cry for freedom and justice". А далі: „We demand freedom for Ukrainians of Eastern Galicia, invaded by Polish militarists". Трета таблиця: „Free Ukraine — means peace in Central and Eastern Europe". З другого боку: „Ukrainians of Eastern Galicia is the only country that remains in chains".

Нарешті і парк. Похід прямує на означене місце. От і вхід на велику площу. Два довгі ряди пустилися вперед. Українська банда грає замашистий марш. Попереду представники трох груп, а то: гр.-католицька, укр.-православна і укр.-презвітерська. За ними українські музики, а далше українське співацьке тов. „Боян" в народних строях. Чудове враження!

От і назначене місце серед широкої площі. Ряди установлються в порядку. вилХька відпочинку. Спека доконує свого діла. Люди біжать за водою до водотрисків, пють, пхаються і гурмами вертають — звичайно, як козаки. І так ведеться святo.

Хвилі минають швидко. Декотрі люди дивляться на кінські перегони. Крик, шум приблики — звичайно, як при такім святі.

Прийшла точка і для Українців. Хор „Бояна" виступає на підвищенню і співає чудові українські мельодійні пісні. По скінченню представляється живий образ: Україна, закована в кайдани, простягає руки до Америки. У долі сидить старий бандурист з бандурою в руках, а в його ногах сидять та клячать малі діти. Чудове натхнення!

На жаль, мушу зазначити, що не богато Американців уміє пошанувати чужу народність, бо коли український хор співав, то в тімсамім часі (хотяй була українська точка у виступі) робили кінські перегони, а гупотом та криком ревіла товпа, щоби сей або той виграв, а сі крики заглушували спів. По скінченню української точки предсідатель американського комітету просив, аби Українці відступили трохи взад, даючи змогу другим чужинцям вступити. Але Українці зібралися швидко в ряди і походом вернули домів.

Так, Українці міста Нюарку: Не берім Американцям за зле, що вони не зрозуміли нашої інтенції, нашої наболілої душі. Тішмося тим, що ми зробили свій народний обовязок, що потрафили пошанувати день независимости чужої нації. Коли деякі Американці не вміли нас пошанувати то се доказ що вони не мають відповідного почуття до нас Українців. Другим разом старaймося переконати їх, аби вони в будучности пошанували нас. Не берім нікому за зле несвідомої провини і не кричім безпідставно. Критикуймо справедливо, інформуймо американську пресу про українську справу, а все те вийде на хосен України. Домагаймося сего, що нам справедливо належиться. Коли просьба не помагає, то діло мусить помогти! Не тратьмо надії! Всі до діла як оден! Всі враз! Всі вперед до збудовання української независимости!

П. Костів-Костур.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Поміч для Українського Сиротинця в Сколім.

На основі одержаного листа від о. М. Мосори, пароха в Сколім і голови Комітету Українського Повітового Сиротинця в Сколім, з прохaнням о нечне помочи та ратунку перед голодовою смертю тамошних дітей-сиріт, зібрано слідуючі жертви:

М. Рибак $11.50; М. Федорика $10.00; І. Заяць $2.00; Е. Якубович, П. Кирилюк, І. Пеленський, А. Сава, Л. Бурична, І. Сорока і Ів. Сорока (с. Мих.) по $1.00; В. Стриковський, Е. Кульчицький, Т. Слободзян, І. Жмутин, Г. Лесюк, В. Будай, Т. Фуртак і І. Шихмар по 50 ц.; В. Кагнич і І. Беднар по 25 ц. — Разом $35.00.

Повну збірку вислала даром канцелярія д. Т. Грицея чеком ч. 1878303 через Земельний Банк у Львові на руки о. М. Мосори в Сколім.

Благодійним жертводавцям складаю в імени дітей-сиріт горячу подяку.

М. Рибак.

БЛУМФІЛД, Н. ДЖ.

Як урядують Ляхи на почтах у Східній Галичині.

Вчера одержав я лист з краю від сестри моєї жінки з Сянока. Між иншими пише вона ось що (наводжу дослівно):

Оден Жид з Америки написав до своєї жінки в Ліську, що він їй посилає светер і ще инші річи. Светер описав точно: які краски, які ґузики і що в паску є зашиті 50 долярів. По кількох тижнях дістає Жидівка реценіс з почти на пачку. Приходить до віконця і бачить, що якась „ужендничка" має на собі такий светер, який її муж посилає і який він описав в листі. Нічого однак не говорить. Діставши пачку, отвирає її при свідках і при урядднику та глядить, чи чого не бракує. Переглянувши усе, каже, що все є, тільки светер, той, що є у пачці, не є її, тільки той, який ся панна має на собі. Всі до неї скочили з криком, як вона сміє таке говорити; що светер може бути подібний. Тоді Жидівка усе лишила і пішла на поліцію. Тепер при помочи поліції доказала, що светер є її, бо має бути 50 долярів в паску. І дійсно, 50 долярів були ще не рухані. „Пaнєнкєй" всадили до арешту в Сяноці на відпочинок.

Володимир Білоруський.

ЩОБ НЕ ПОПАСТИ В ПОЛЬСЬКІ РУКИ.

Десятник Дубек, укр. роб. сотні в Кральовім Градци, надіслав редакції „Українського Стрільця" відпис листу, який отримав гарматчик Василь Моспан від свого брата з Ягольниці коло Чортнова.

Вьому листі пишеться:

„Дорогий Брате!

„У нас в Ягольниці був великий неспокій. Дня 1. VI. напали польські жандарми на хату, в котрій скрилися Михайло Лотоцький і Михайло Тильний. Згадані крилися по лісах та полях майже 9 місяців. На полі не боялися вони жандармів, бо були завсігди добре зоружені. Дня І. VI. зайшли вони до хати Лотоцького. Жандарми, довідавшись, обляґли хату й почали до хати стріляти. Наші відповіли стрілами, бо мали зі собою також оружя. Розпочався живий огонь, котрий тревав від год. 5 до 11 в ночі. Коли прийшла на поміч більша скількість жандармів, названі завидли своє безвиглядне положення. Однак не хотячи віддати себе в руки польських катів послідними стрілами відобрали собі життя"...

ПЕРЕТЯГАННЯ НА ЛАТИНСЬКИЙ ОБРЯД.

Знаючи, яку важну ролю грає в сім обрядови приналежність даних громадян, та що греко-католицький обряд є сдноніном приналежности до української нації, а навпаки — покинення сего обряду та перехід до латинства є майже з правила однозначний з національним відступництвом, воююча Польща завзялася на греко-католицьку церкву і переслідуваннями, гнетом, насильством, а то й підступним перетяганнєм до латинства старається завдати удар Українцям. Тепер, коли Польща завдяки хвилевій окупації нашої землі находиться поза контролею всякого права і справедливости — її судорожні змагання до масового перетягання Українців на латинський обряд збільшилися в сотеро. Доказом на се служить видана на днях відозва вшехпольского „Звйонзку Орґанізацій Народових Всх. Малопольскі", яку видано 11. червня с. р. ч. 750 організація видала до всіх латинських парахіяльних урядів у Сх. Галичині, та в котрій є подані точні інструкції польським ксьондзам: як безправно і насильно красти українські душі. Поручається в відозві Українців і Українки, головно з т. зв. мішаних подруж силою записувати до латинських метрикальних книг, дітей з таких подруж хрестити по костелах, а опірних карати грошевими оплатами, погрозами і арештом. Вся польська адміністрація має цілою своєю силою підпирати цю польську акцію. З того виходить, що на церковному полі нашому народови у Сх. Галичині прийдеться пережити нову филю польських безправств.

МАННА В МЕЗОПОТАМІЇ.

Американський консул в Єрусалимі доніс свойому правительству, що манну, сю таємну поживу, якою Жиди ратувалися на пустині, можна збирати і нині в сторонах Мезопотамії, в Туркестані і на границі Персії. Манна спадає як роса в місяцях вересни, жовтни і падолисті та осідає тільки на дубовім листю, звідки її люди збирають на Чехо-Словаччині, пошукує свого 71-76

СОВЄТСЬКА МІСІЯ В БЕРЛІНІ ВЗИВАЄ О ПОМІЧ ДЛЯ РОСІЇ.

БЕРЛИН, 22. липня. — Совєтська місія в Берлині видала слідуючий стейтмент:

Акцію помочі неофіціяльно розпочав совєтський державний комітет, організуючись рівночасно в Петрограді і Москві. Бувший член кадетської партії, Кишкин враз з Кусковим і Прокоповичем належать до московського комітету.

Совєтське правительство признало автономію сим комітетом і повірило їм ведене цілої ратункової акції.

Росія потрібує лікарств, шпитальних приладів, операційних інструментів, спеціяльно лікарств, потрібних для поборювання епідемії холери і тифу.

Всіх тих героїв лікарів, що схотілиби прибути в Росію для поборювання страшних пошестий, совєтське правительство приймe отвертими руками (з чувством вдячности). Російський уряд в першій мірі числить найбільше на поміч Міжнародного Червоного Хреста і американських квакрів.

Калінін, голова всеросійського виконавчого комітету під наголовком „Де наш ратунок" пише:

Маємо десять міліонів людий голодуючих. Взиваємо все селянство України і Туркестану, всіх козаків знад Дону і Кубані, щоби помічною своєю рукою поборювало страшний голод. Потрібна є ратункова акція з боку робітників.

ТАК ЗВАНИЙ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ БЛЬОК.

Два місяці тому появився у львівськім „Впереді" ряд статей про необхідність сформування т. зв. соціялістичного бльоку, в котрім малиб взяти участь всі соціялістичні українські групи та партії, що стоять на становиці диктатури пролетаріяту, радянської форми влади і підпирання теперішної Радянської України з Раковським на чолі. Опісля появилася вістка, що початок до оснування такого бльоку вже зроблений. Мали до него належати: галицькі соц.-дем. в краю; закор. група Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії; пражська група укр. ес-ерів (Грушевський і тов.); Українська Комуністична Партія з „Нової Доби" (Винниченко, Левинський і тов.). Та зараз, як тільки появилася ся вістка, зачалися сипати заяви від поодиноких тут вичислених груп, в котрих вони відказуються від приступлення до наміченого бльоку. Таку заяву дала сперщу закорд. група Українських Соціял-Демократів, а тепер дає її група ес-ерів в „Нашій Праві", А що українські комуністи з під стягу Винниченка і Левинського також вже здавна порвали з Раковським і Москвою, то з того виходить, що цілий проєкт галицьких соціял-демократів: Льва Ганкевича, Миколи Ганкевича і Андрія Чернецького зустрівся з боку самих заінтересованих партій з найрізкішим осудом.

„Робітник"

СОЮЗ НАРОДІВ І ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

З добре поінформованих кругів передають нам: Свого часу делегат Польщі до Союзу Народів, проф. варшавського університету Ш. Аскеназі, з питомою своїй расі безличностю заявив був в Женеві, що Українці у Сх. Галичині мають повну свободу, слова, друку зборів і т. д. Українці по його словам видають безліч газет, в котрих цілком безлично виписують нечувані річи проти Поляків, польського уряду, польського народу і ніхто їх за це ані не потягає до відповідальности, ані не конфіскує таких „злочинних" друків. Щоби переконатися про правдивість слів п. Ашканазого, Ґенеральний Секретаріят Союзу Народів, зажадав переслати усіх українських газет і журналів. На днях переслано до Женеви комплет сильно поконфіскованої і опісля закритої „Української Думки", дальше так само немилосерно поконфіскованої і закритої „Громадської Думки", „Українського Вістника" та „Батьківщини".

НІМЦІ ДАДУТЬ ЛІКАРСТВА РОСІЇ.

БЕРЛИН, 22. липня. — З півофіціяльних кругів доносять, що Німеччина вишле до Росії лікарів і лікарства під проводом міжнародного Червоного Хреста. Однак поживу Німеччина не вишле.

Максим Горкий вже вибрався в дорогу до Берлина. Німецький уряд уже має докази, що акція Горкого піднята за порозумінем з совєтським правительством.

СОВЄТИ ХОЧУТЬ БУТИ ЗАСТУПЛЕНІ НА ВАШИНҐТОНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 21. липня. — Провідник совєтської делеґації Керґентцев зложив сегодня на руки американського представника протест до американського правительства по тій причині, що Росія не одержала запрошення на конференцію до Вашинґтону.

Совєтське правительство висказує своє здивовання, що йому запрошення не дано, мимо сего, що Росія є суверенною державою та що совєтська република має територіяльні посілости над Супокійним Океаном. Совєтське правительство протестує, щоби інтереси Росії були заступлені иншими державами, та щоби чужі правительства вирнучували його в справах, до ведення яких в першій мірі є покликане російське правительство.

ЛЕВ ЛОТОЦЬКИЙ.

ТЕРНЄ.

Канони гуділи та згадка про тернє на узгірю чіпала ся її душі гей ріпак. Воно лізло їй в очі й даром старала ся прогнати уяву сивими, густими бровами. Даром! Лізло білим цвітом, як молоко, прозорими крильцями синіх метеликів, чудним гамором пчілок, червонимизазульками на скорочених від жарі сонця листках...

Боженьку! Боженьку! Там давно вже давно і...

Пасла ягнята пан-отця. Трийцять їх було. Всі чорні, лиш один біленький. Мав червону крайку на шиї й дзвіночок. Дзінь! Дзінь! було подзвонює за кождою травкою, що її сіпле. А вона сидить серед терня й наслухує, чи далеко, чи не віддалила ся череда. А там гень, гень в дубовім лісі туркають горлиці так чудно, чудно. Долітає пісня якогось хлопця:

„Ой дівчино, дівчинонько, така ти миленька,
Як на полі серед літа вода студененька!
Як на полі серед літа води ся напити,
Так з тобою постояти і поговорити!"

За піснею сопілка озиває ся. А у воздусі грають полуденники, аж томить їх музика. Чи вона вснула була, й до нині не знає, хоч тому вже кількадесять літ. До нині не знає, що з нею було. Знає тільки, що як розплющила очи, взріла його перед собою. Чернявий, а такий гарний, такий гарний. Хотіла втечи, та зір його гей приковав її до землі. Заплющила опять очи, але чула, душею, що зір його на ній! А горлиці туркали так чудно, пчоли бреніли в цвіти терня, а цвіт так пах, як ще ніколи...

„Диви ся дівчино! вчула, — Ось я списав картку. Дівчино!"

Глянула і взріла на картині тернє й себе. Очи заплющені, босі ноги, осміх на устах...

Схопила ся гей налякана оманом. Та він похватив її за руку й говорив:

„Дівчино, я лиш прихапцем списав тоту картину! Але з сеї картини намалюю пишний образ, якому пари не буде! А ти, твоє лисе волосе, твої заплющені очи, твої уста, твої босі ноги, давати муть йому чар, про який я мрів, впиваючи ся красою!

Вона мовчала, а він мовив немов звуком соловейкової пісні:

„А коли моя слава рознесе ся широко, я навідаю ся до тебе й скажу тобі, хто я і що! Скажу тобі, що через тебе став я тим, чим є! Що взяв від тебе силу добити ся з розбурханого моря до зеленого берега оевіченої сяйвом слави... Спасибі дівчино!

І заки вона опамятала ся, він обняв її і поцілував в уста так палко, так вже палко.

„Я навідаю ся до тебе! покликнув ще раз і віддалив ся мов уява. А вона стояла гей очарована. Ясне волосе торкало дрібне віте терня й білий цвіт обсипав ся і стелив ся біля її босих ніг. Червона зазулька зупинилася в лету і сіла її руці, а там зняла ся на крильця й полетіла. Лиш гадка про него остала...

Приложила долоні до старого поморщеного чола:

„Боженьку! Боженьку! Так давно вже тому і ось...

Силувала ся прогнати уяву. Наводила їй на зустріч безталанне життє, тоті довгі роки, що гей тінь кидали з межі на поле засіяне всілякими, збіжечком і будяками. Бо так оно чим. Та даром! Згадка на ту хвилю з її дівочого життя, виринала пташкою з простору і щебетала гей рай так чудно. Канони гудять та з руку гей на силу добувають ся слова: Дівчино, я навідаю ся до тебе!

І не опамятала ся як оставила опустіле обійстє, перейшла завмерле село, і подала ся на узгіре. Узгіре потонуло в мраці. Лиш біленьку, знакому стежку бачила перед собою. Біленька стежка гей осміхала ся до неї і покликувала: Там зацвило терне, метелики літають, пчілки гаморять, полуденники грають, біле терне, подзвоние...

Пішла в мраку. Канони заграли ще дуще, аж узгіре задрожало. Довго стояла мрака а там і опала. Біля зацвилого терня лежала вона з заплющеними на віки очима. Але він не прийшов навідати ся до неї. Лиш чорні круки злітали сьз Дубника й сідали біля неї. А терне цвило білесенько.

ЩЕ ОДИН ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН ДЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Послідними часами внесено в Конґресі цілий ряд законопроєктів обмежуючих і нормуючих іміґрацію до Злучених Держав. Між иншим в квітни сего року сенатор Стерлінґ представив в Севаті „бил" в тій справі, який поки що передано в сенатський Іміґраційний Комітет, де він незабаром має прийти на порядок нарад.

Головні постанови Стерлінґового законопроєкту такі:

Має бути настановлена федеральна Іміґраційна Комісія (борд) з пяти членів під проводом кождочасного Секретаря Праці; чотирох прочих членів комісії має призначити президент; вибираючи людей для сеї комісії президент „має мати на увазі промислові, торговельні, хліборобські і взагалі економічні інтереси і потреби країни".

Іміґраційна політика Злучених Держав має бути така, щоб „допускати щорічно стільки іміґрантів з кождої національної і расової ґрупи, скільки їх може найти в Америці роботу не обнижуючи нормальної американської життєвої, трудової і заробітної міри" та скільки їх „на протязі відповідного часу може цілковито присвоїтись до політичного орґанізму сего краю".

Та Іміґраційна Комісія має старатись розселити іміґрантів по Америці з можливо найбільшою користю для них самих і для країни. Для тої цілі має бути в порозумінню з стейтовими властями і збирати інформації про людність, природні ресурси, продути і т. и. кождого стейту і територій, та поширювати ті інформації поміж приїзджаючими іміґрантами.

Уряд Злучених Держав має увійти в переговори з правительствами тих країн, звідки приїзджають іміґранти, аби можна настановити американських іміґраційних інспекторів по американських консулятах і головних портах за кордоном. Відразу на місци виїзду або поблизу того місця, звідки майбутні іміґранти виїзджають, ті інспектори мають їх екзаменувати, значить переконатись, чому хто хоче їхати в Америку, чи має замір постійно тут осістись і стати горожанином і т. и. та мають повчити кождого іміґранта про всі закони і приписи що до допущення до Злучених Держав. Кождий, хто їде в Америку, чи лиш на якийсь час чи переселюється туди на завше, мусітиме перед виїздом на море піддатись такій інспекції і переслуханню в американського іміґраційного інспектора.

Державний Секретар (міністер закордонних справ) має увійти в переговори з усіми правительствами, котрі доси ще не признали виключного американського горожанства без підданства якійсь країні і вважають натуралізованих американських горожан ще своїми підданими, аби вони признали повне і виключне американське горожанство кождої людини, що родилась або натуралізувалась в Злучених Державах. В противнім случаю іміґрація з тих країв взагалі не буде допущена.

Що року Іміґраційна Комісія має означити максімальне число чужинців з кождої ґрупи, що мають на протязі того року бути допущені як іміґранти до Злучених Держав. Означуючи те число комісія має мати на увазі:

1. доказану здатність до асіміляції в кождої національної чи расової ґрупи;
2. удержанне американської життєвої і заробітної міри;
3. безробітте або-ж недостачу робітників в Злучених Державах;
4. загальні економічні й робітничі відносини в ріжних частинах Злучених Держав;
5. Здатність кождої окремої ґрупи сповнити ті вимоги і задовольнити потреби.

аючи те все на увазі комісія матиме право рішити, що іміґранти з тої чи другої національної або расової ґрупи взагалі не можуть бути допущені.

Число допущених іміґрантів з окремої національної чи расової ґрупи не може перевисшувати 10 процент основного числа, яке творять:

1. американські горожане уроджені в Америці в батьків чужинців, що належуть до тої національної чи расової ґрупи, і
2. натуралізовані горожане того самого походження.

Окрім того єсть ще два другі обмеження, а саме, що:

1. Допущена на протязі одного року іміґрація не сміє перевисшувати трех четвертин одного проценту цілого населення Злучених Держав.
2. Однорічна іміґрація кождої етнічної ґрупи не сміє перевисшувати одної пятої частини одного проценту того всего населення.

Кождий іміґрант, що взяв „перші папери" і потім виїхав заграницю, могтиме вернутися без ніяких обмежень і без огляду на число іміґрантів, допущених з його національної ґрупи.

Одержавши з усіх стейтів і територій всі дані щодо безробіття та праці в окремих індустріях і професіях, що до проценту натуралізованих іміґрантів і числа уроджених в Америці дітей батьків чужинців, Іміґраційна Комісія має пересилати від часу до часу ті інформації американським консулям і іміґраційним інспекторам заграницею та інформувати їх, скільки і якої іміґрації потрібно в котрих стейтах і територіях. Ті іміґраційні консулі і консулярні урядники видаватимуть майбутним іміґрантам цертифікати допущення до Злучених Держав, і означати ті округи в Америці, куди іміґранти мають їхати.

(Foreign Language Information Service).

ПОЗІР! ВСІ, ХТО ПОСИЛАЄ ЖЕРТВИ ДЛЯ СТАРОГО КРАЮ!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ на українське військо, вигнанців і бідних студентів в Чехо-Словаччині, Австрії і Югославії!

ДІЛІТЬ ВСІ ЖЕРТВИ ТАК: на кождих 100 долярів висилайте 66 доляри до Галичини, 22 до Чехо-Словаччини, а 12 до Відня (на Австрію і Югославію). Се буде справедливо!

АДРЕСИ Є ТАКІ:

1) **До Львова** грошевий дрефт виписати і вислати до: Zemelnyj Bank Hipotecznyj, Pidwale 7, Lemberg, East Galicia, Europe (рівночасно лист з повідомленнем про гроші на адресу: Ukr. Horozanskyj Komitet, Ruska 3, Lemberg, East Galicia, Europe).

2) **До Чехо-Словаччини** і гроші і листи з інформаціями посилати на адресу: Dr. Stefan Smal-Stocky, Hotel Imperial, Prague, Czecho-Slovakia, Europe.

3) **Для Австрії і Югославії** так гроші, як лист з інформацією, на що призначені гроші, висилати на адресу: Ukrainisches Hilfscommittee, Strozzigasse 32, Wien VIII, Austria, Europe.

4) **Для поодиноких повітів і громад в Галичині** (на народні цілі тамже!) посилати на адреси подані в газетах чи в листах, чи знакомі Вам адреси. Дрефт виписувати і посилати на Земельний Банк Гіпотечний у Львові.

НОВИЙ ПОСПІШНИЙ КОРАБЕЛЬ ДО ПРИБАЛТІЙСЬКИХ ПОРТІВ.

„Латвія", новий поспішний корабель Балтійсько-Американської Лінії розпічне свою плавбу з Ню Йорку до Гамбурґа, Данціґа і Лібави дня 5-го серпня. З відданнем „Латвії" на плавбу отворено лінію з Лібави і Данціґу до Галіфакс. „Латвія" має 125 третоклясових кабін. Всі пасажири 3-тої кляси дістають приміщенне в кабінах, а компанія старається, щоб їдучі мали як найліпшу обслугу. На сей перший відізд „Латвії" вплибають многі замовлення на шифкарти, тому належить спішитись.

НОВІСТЬ З ДАЛЕКОГО СХОДУ.

До Книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку прислано книжки-календарі на 1921 рік під заг. „Нова Україна". Є се виданне Секретаріяту Української Далекосхідної Крайової Ради.

На кольорованій, дуже гарній вінетці зазначено: „Календар на рік, а розуму на вік". І справді зміст книжки є дуже цінний і пожиточний не на рік але, як не на вік, то всеж таки — на літа.

Хто цікавиться рухом і долею Українців, повинен сей календар купити. Там знайде всі важнійші інформації про рух і життє на Далекосхідній Україні; там є богато цінних інформацій загально українських, цілого світа, богато практичних економічних і суспільних вказівок, а й велике число ілюстрацій і фотоґрафій важнійших діячів наших з цілої України.

Книжка дуже цінна змістом а й немала обемом. Коштує $1.00 враз з посилкою. Замовляти треба скоро, бо число примірників не велике.

Тай календар старокраєвий „Запорожець", виданне др. Кирила Трильовського, батька наших „Січий", голови Боєвої Управи У. С. С., є інтересний і цінний. Коштує 40 цнт. Хто його ще не має, нехай спішиться зі замовленнем, бо ось-ось вже розійдеться.

І календаря „Просвіти", який продається по 75 цнт., не богато вже у нас примірників. Спішіться зі замовленнем! — А книжка дуже цінна.

Замовлення і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

В СПРАВІ ФОТОҐРАФІЙ
відділів У. Н. Союза, братств і товариств до поміщення в календари на 1922 рік.

Звідомляється поновно Впов. ПП. Урядників відділів У. Н. Союза, що речинець надсилання фотоґрафій до календаря на 1922 рік зістав продовжений до 10-го серпня і ті відділи У. Н. Союза, товариства і братства, котрі доси з ріжних причин не могли доручити фотоґрафії зі своїх ґруп, можуть ще скористати з продовженого речинця і надіслати їх не пізнійше як 10-го серпня на адресу Видавництва „Свободи", враз з належитостю $6.00 на оплату коштів виготовлення кліші.

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОБИВ СОБІ СЕРЦЕ І ВИЗДОРОВІЄ.

Франк Фаріно, 16 літний хлопець з Бруклина, приходить до здоровля по довершенію небезпечної операції. Підчас праці в одній з бруклинських фабрик, Фаріно перетинав поворози довгим 17 цалевим ножем.

Нараз ніж посогнувся по поворозі і вбився глубоко в груди хлопця, пробиваючи серце. Тяжко раненого взяли до шпиталю, де лікарі сейчас довершили операцію. Операція вдалася і хлопець буде жити.

ЗАМІСЦЬ РИБ—ГОРІВКА.

На стації експресової компанії лежало кільканайцять великих бочок з рибами. Федеральні детективи дуже зацікавились, яка се може бути надзвичайна пороба риб, коли їх везуть в так високих і широких бочках.

Поглянули до одної бочки і знайшли в ній більше горівки, ніж риб.

ПОБИТТЯ.

В перемиськім „Українськім Голосі" з 26-го червня с. р. селянин Михайло Пінчик з Передільниці, пов. Нове місто, 70-літний старець, звертається з отвертим листом до ґен. делеґата Ґалецького з приводу страшного побиття, якого допустилися на нім польські жовнірі, котрі прийшли на кватерунок до його села. Польські жовнірі спалили 18 будинків в селі. Прикладаючи баґнет до грудей жінки Пінчика, вимусили від неї 6000 кор. Картки на відбудову спаленої хати Пінчик не одержав. А коли він закупив собі дерево сам, то польські жовнірі, котрі хотіли йому закуплені дилі зрабувати — при обороні повалили його на землю і побили вимірюючи 25 нагаїв. — Західно-европейські держави коаліції, котрі віддали наш край польським башибожукам можуть отже тепер повеличатися „культурою" польських завойовників!...

ПОЛЬСЬКІ ОФІЦИРИ КРАДУТЬ.

На днях арештовано у Варшаві поручника польської інтендатури Верещиньского, який допустився цілого ряду мальверзацій на шкоду польського скарбу. З провірення до тепер книг виходить, що Верещиньскі присвоїв собі 90 мілііонів марок. Одначе в поінформованих кругах впеняють, що сума здефраудованих грошей далеко більша.

Верещиньскі, замкнений в тюрмі варшавської команди міста втік і досі його не віднайдено. Утечу мальверзанта аранжовано в той спосіб, що перед будинок тюрми заїхало авто з якого вийшов який високий польський старшина в товаристві другого, молодшого. Варта перепустила їх з почестю і щойно згодом виявилось, що було це упляноване викрадення Верещиньского. („Слово Польске").

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Стрілець Укр. Галицької Армії МИХАЙЛО АНДРІЄШИН, інтернований вечер. В неділі й свята 3—5 попол вуйка Михайла Чухна, родом з села Оговна, поч. Соколів, Гал. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися на адресу: Michajlo Andrijeszyn, Ukr. rota, Cs. pes. pluk. c. 35, v Plzne, Checho-Slovak Rep., Europe.

Пор. Ясінчук Ілько, інтернований в Чехо-Словаччині, просить Вп. п. ПОРАЙКА СТЕПАНА, щоб повідомив його про своє життя на адресу: Ukrainsky Tabor „B", Josefov, Cecho-Slovenska Rep., Europe. 70-71

ПРОДАСТЬ ДІМ з причини відїзду, 5 кімнат і ванна, містова вода, газ і електрика, курятники, 12 лотів землі 20 миль від міста Ню Йорк. Адреса: J. ADAMACHK, 17-B Kline Pl., Rahway, N. J. 71-2

ТАНО ПРОДАМ 50 АКРОВУ ФАРМУ з інвентаром і будинками в добрім місци. Інформації уділю листовно. Голоситись: KOPYTKO, W. Willington, Conn. 71-2

НА ПРОДАЖ
гросерня і делікатесен, бинес добре розвинений і в добрім положенню. Примушений продати цего місяця. Інтересуючі зайдіть днесь.
S. SHINDLER,
126 E. 3rd St., New York, N. Y.

КООПЕРАТИВНА СПІЛКА пошукує мущину, котрий розумівби провадити ґросерню і бучерню і знав троха англійську мову. Платня після умови. Голоситись як найскорше на адресу: A. ZAGIBOYLO, P. O. Box 68, Mahanoy Plane, Pa. 70-3